

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła po R. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan atmosfery	Względna wilgotność w %
22 0"	27"	6, 46	+0, 8	2 14	Zachodni słaby	Pogoda 0 0
2 2		5, 83	10, 1	2 06	Zachodni "	Pogoda z Chmurami +12 0.
10 10		5, 74	5 4	2 62	Zachodni "	Pogoda

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Obywatelu Redaktorze!

Gdy wielu Członków Towarzystwa Dobroczynności nie wie gdzie Kassyer tegoż Towarzystwa mieszka — a ztąd opłaty rocznej którą się zobowiązali na korzyść Ubogich nie opłacają, racz zatem Obywatelu Redaktorze w piśmie naszym Krakowskiem zamieścić, iż Obywatel Sędzia Czernicki a Kassyer Towarzystwa, przy ulicy Floryańskiej pod Liczbą 538 zamieszkuje.

Pozdrowienie i Braterstwo.

Dr. Ignacy Szule,

Radca Wydz. Skarb. Tow. Dobr.

Pierwsze skutki Reakcyi.

Jest to niezaprzeczoną prawdą, że jak sowy lękają się dnia białego, i na łup wylatują tylko w nocy, tak ludzie reakcyi, a po prostu powiedziawszy ludzie przeciwni interesom publicznym, jedynie tylko w tajnikach ciemnej intrygi swoje pajacze rozpinają siatki. — Interes cesarstwa, a zatem interes ludów cesarstwa, wymagał, aby każdy naród do całości monarchii Austryackiej należący, miał swoją własną organizacyą — samodzielnie wyrosła. W tym to celu zesłany został do Krakowa i Galicyi na gubernatora **Polak**. Co dotąd zrobił? Zarządził wybory *municipalnej Rady* — i wybrał *Radę Administracyjną*.

Dziękujemy Mu za jego dobre chęci, ale życzymy, aby jego dobre chęci, skoro już nie u nas, przynajmniej gdzieindziej pomyślniejszy uwieńczył skutek; i aby swojemu imieniu zyskał chlubny przydomek w historii. U nas bowiem, o ile sądzić możemy, to mało brakuje, abyśmy nie wynurzyli bolesnego życzenia, iż lepijby się stało, gdyby z tak wielkimi nadziejami był do nas nie przyjeżdżał, albo po prostu, przyjechawszy był powiedział, że *„przybyłem tu jako Autokrata w zastępstwie.”* Strasznie bowiem naszej opozycyi, oddaniem pod rząd militaryny na powrót Krakowa, skoro dotąd niewidzimy różnicy; Zarządzeniu wyborów na radę miejską oprócz szematu, nie z moralno-politycznych korzyści nieobliczające, owszem otwierające pole aktrygom staroświeckim krakowskim (z czasów republi-

ki) wybranie rady administracyjnej bez zapytania się ludu o sankcyę są to skutki uwiedzionych najlepszych może chęci przez koteryę dotąd na nieszczęście będącą u władzy, skutki nieprzynoszące żadnej sławy JW. Gubernatorowi, bo wystawiające go jedynie jako człowieka biernego. — Jeżeli więc potem do gorzkich i Boże uchwaj, a może, krwawych przyjdzie kollyzi, to komu współczesni komu historia przypisze winę?... *Instytucye bowiem konstytucyjne bardziej są znienawidzone u ludu jeśli sa narzucone aniżeli instytucye despotyczne.* I to bardzo słusznie bo despotyzm jednego z mniejszym jest niż despotyzm elitarebierny. Dla tego, aniżeli by widzianym był w Krakowie gubernator wojenny Rossyjską metodą wprowadzony, a niżeli jakowaś rada Administracyjna. Bo znoślijsza chimera jednego aniżeli nieodgadnione chimer następstwo koteryjki.... reakcyjnej.

Rozesłano listy wyborcze, już mniejsza o to, w jaki sposób — już mniejsza o to pod jakim wpływem ten sposób rozesłania list nastąpił. To jednak pewna, że dotąd mogli tylko *honorarioses* dawni Krakowa, jak n. p. Panowie Kopff, Majewscy i t. d. opinia JW. Gubernatora wspierać. Skutki, opinia publiczna przewidziała, i z przykrém uczuciem na nie się przygotowała. Nie zawsze to imponują *czynny dokonane*. Żyjemy bowiem w czasie, w którym teorya czynów dokonanych z ucieczką Metternicha w głowę samę cios odebrała śmiertelną. Czyny dokonane samowładnością mają zawezę przykre, i często nawet okropne następstwa, zasmucające przez długie czasy wszystkich dobrze myślących, a ścierające najgorszą sławę na swoich autorów. Stan nawet przechodowy nacechowany arbitralnością, wymawia się jedynie świetnością następstw — lecz to nie każdemu dano jest być Napoleonem; a w czasie wojny, wódz jedynie ma prawo byc arbitralnym.

O ile wiemy, to musiały być deputacye u JW. Gubernatora — ale od kogo,? z czém? po co? Nie wiewy. Tak zwyczajnie! osobiste pretensyjki wy-stosowały deputacyę z prośbą o cząstkę jakiego monopolu dla siebie; osobiste pretensyjki zgrupowały się w koterye, i wysłały też deputacye po cząstkę monopolu; niezawodnie znaleźli się ludzie ochydni, którzy jak zwykle u wszystkich rządów, tak i u JW. Gubernatora prosili o pomoc przeciw burzliwemu i lupieżtu pragnącemu ludowi Krakowskiemu. Oczywiście, że w pośród tego zamie-

szania JW. Gubernator miał do rozwiązania węzeł Gordyjski. Albo go przeciąć albo rozwiązać należało. Został ten węzeł ani rozwiązany, ani rozcięty. Narzędzie które go przecinać miało, było za tepe, bo w ogniu skazanej opinii publicznej odhartowane. Narzędziem tym być miała Rada Administracyjna. Kto w niej będzie, ten z dobrej lub z tej złej wy osobistej, doda coś blasku lub cienia sławie JW. Gubernatora.

Ażeby uniknąć odpowiedzialności za wybór tej rady Administracyjnej, najlepszy był sposób zaczekać, aż rada miejska wybrana będzie, lub jej wybór przyspieszyć. JW. Gubernator miał wielką pracę przed sobą i potrzebował wielkiej siły ku pomocy swojej. Tę pomoc mógł znaleźć jedynie wznajmym z poczciwości ludzie krakowskim. Żadna jednak deputacja prawdziwie z ludu nie objawiła swojej myśli. Wyszedszy bowiem z pod rządu wojskowego, i to pod rząd cywilny mało różny od wojskowego, Krakowianie czasu nie mieli przy ubieganiu się za kawałkiem codziennie potrzebnym powszedniego chleba, rozpatrzeć się w swoich potrzebach, a cóż dopiero zdanie swoje zformułować — Wybrana rada miejska, mogła być ową przewodniczką w objawieniu potrzeb i chęci narodu. Tak więc rada Administracyjna, byłaby wynikiem opinii rady miejskiej, wynikiem opinii publicznej — opinii, tej prawdziwej mądrości ludu.

Ozisiaj Rada Administracyjna istnieje, a Rada Miejska w toku wyborów. Zachodzi pytanie: czy rada Administracyjna nie będzie się składać z ludzi takich, których opinia publiczna ze zgrozą przyjmuje? A drugie pytanie potem: Czy rada Administracyjna wiadomemi sobie ścięszkami na wybór Miejskiej rady nie wpłynie? Na pierwsze pytanie odpowiedzieć nie możemy. Na drugie, odpowiedź z całą pewnością nie mamy, to tylko oświadczyć musimy, że z uśmiechem goryczy czytaliśmy rozrzucone listy kandydatów, choć rozumajcych śmiesznych zabiegów; a z większą jeszcze goryczą słyszeliśmy przepowiednie smutne, że pierwiastek reakcyjny w wyborach zwycięzko wyjdzie. Niech służy za przykład zdanie jednego panieca, wychowanego u mamuni za piecem, roznoszącego listy kandydatów i krytykującego z zachwaleństwem zdanie cudze.)

„Co?, powiada, tego na listę kandydatów pisać? tego, co tak szkaradnie o ludziach sądzi i pisze?” i t. d. Ten jegomość właśnie hać się musi, aby o nim samym, lub przynajmniej o jego jakim krewnym, a może i samym tatuniu, jakiego gorszego faktu nie ogłoszono, dla tego z najmniej winniejszej pobudki, służy reakcji.

W końcu, napatrzyliśmy się na listy kandydatów na radców miejskich wprzód, zanim głosowanie urządzono — naczytaliśmy się ich wiele po urzędzeniu wotowań. W rezultacie to mamy przekonanie, że:

Gdyby konstytucja dalej tym sposobem wezwyn wprowadzoną była, mielibyśmy ją ciągle na papierze — a zylibyśmy gorzej niż pod rządem despotycznym; byłibyśmy albo wniemi zmuszeni ginąć nie pod hakiem kozackim, ale pod razami własnych braci. Jeżeli nasze zdanie jest błędnem, to chwala Bogu, że się uylimy; ale pytamy się, i pytać będziemy, gdzie to pochowali się z przed oczów publiczności ludzie ci, którzy ciągle z niebezpieczeń-

stwem własnem przeciw gwałtom przemocy walczyli? Czy pomarli? Nie — reakcyja ich w opinii publicznej zatrucha moralnie. Zazdrość chleba, zazdrość wziętości i t. d. dostarczy pełno biednych narzędzi do spotwarzenia mężów prawdziwie zasłużonych. Łatwo okrzyczą jednego pijanicą, innego graczem, i t. d. bo to Kraków jest małe miasteczko — bajki rosną. A tymczasem ludzie znani z zasług *wysokich*, i dla tego nienawidzeni u narodu, zyskują kilka worów groszy.

To są małe czułki już skutki reakcyi. Nie posadzamy o nią ani JW. Gubernatora, ani nikogo osobicie. Jest to prostem następstwem trudnego nader położenia. Ale, zawsze ten sobie sam winien, kto mogąc mieć światło, w ciemnościach po omacku chodzi.

Daj Boże aby smutne przeczucia nasze były bezzasadnemi.

M. L.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń 20 Września. Depu. Ad. Polocki z Krakowa oświadczył na posiedzeniu, że jest przeciw przyjęciu deputacji węgierskiej gdyż jej zjawienie się jest zupełnie bez celu; a jeżeli Izba nie będzie stanowić w tym względzie, po cóż więc dać się jątrzyć przed czasem? Nakoniec wnosi, aby ministeryum zechciało zapośredniczyć — Na co Wessenberg odpowiedział, że ministerstwo austriackie użyło wszystkiego dla zakończenia kłótni na spokojnej drodze lecz wszystko na próżno. — Po czym odczytał minister sprawiedliwości pismo treści politycznej, które ministeryum austriackie węgierskiemu przesało; po ukończeniu którego tak powiada: to żądanie zostało bez skutku, a ministeryum nie jest teraz mocne wdawać się w te sprawy; ma bowiem dwa cele: kroackim zatargom koniec położyć, i ustalić wspólność stosunków. Co się zaś węgierskiej deputacji dotyczy tego zadania rozwiązywać całkiem nie będziemy. Węgry muszą bronią roztrzągnąć w tej sprawie. Ministeryum zna swoje odpowiedzialność i nie zna żadoych doradców korony nad siebie.

Niegodne przyjęcie deputacji na sejmie, wywarło groźbę ludu nieco okazaniem sympatii swojej. Wyprawili bowiem wieczór pochód uroczysty z pochodniami, któremu przeszło 26,000 ludności towarzyszyło. Między temi była cała legia akademicka, — wszystkie wolnomysłne związki i znaczna liczba uzbrojonych gwardystów. Radość i współzucie dla węgierskiej wolności wzrasta u ludu wiedeńsk. niesłychanie. Wiarołomność polityki dworskiej występuje coraz jawniej. — Komendantem legii akademickiej obrany został Dr. Frank.

Gerardus pisze pod hrakowem z daty dnia 9 Września, iż deputacja doręczyła petycję Gubernatorowi Galicyi, aby tenże pozwolił wrócić tułaczom polskim z nad Elby i Wezery, przez Prusaków zatrzymanym. Gubernator zaś oświadczył, że się odezwie w tym względzie do ministeryum. Jednakże rząd musiałby wykazać fundusze na utrzymanie wychodźców.

R O S S Y A.

Armia rosyjska staje się codziennie straszniejsza. 210,000 rezerwy włącza się znowa do armii czyn-

*) Jest to młody pan Ty.....

nój. Szlachta gubernii orłowskiej *rzeczywiście* przeznaczyła w darze 200,000 rubli na utrzymanie wojska nowo wcielonego.

N I E M C Y.

Frankfort 17. Na zgromadzeniu dzisiejszém postanowiono 1) członków większości, którzy wczoraj rozejm zatwierdzili, ogłosić za *zdrajców ojczyzny*, honoru i wolności Niemiec; 2) o postanowieniu tém jak najspieszniej *ludowi niemieckiemu* donieść i 3) i przez *deputację* zaraz z rana w kościele S. Pawła członkom większości to uroczyste i formalnie oznajmić. Lewa strona odbyła narady wieczór na *niemieckim dziedzińcu*, zawiadomiła lud o swoich zamiarach, a wszystkie kluby i związki demokr. trzymać z nią przyrzekły. — 15 *Wrześ.* Przeszło 2,000 Austryaków i Prusaków otacza kościół Sgo Pawła, przepędziwszy noc w ciągłym ruchu wśród niespokojności. W nocy nadejbrnęli, a rano pod opieką ich bagnetów odbędą się obrady sejmowe. Uzbrojeni do boju, i z eboragwią stoją pod kościołem. — 10 *godz.* Wczoraj żądano wojska do Moguncyi, w skutek ważnych wypadków, dla tego więc Austryacy i Prusaki dobrowolnie odstąpili od kościoła jeszcze przed otwarciem posiedzenia, udając się w inne części miasta. Na posiedzeniu izby, Smerling wyjaśnia powód wkroczenia wojska, t. j. że przyszło dla obrony sejmku bo tu jest najświętszą powinnością władzy centralnej. Berger zrobił wniosek na oddalenie wojska, nikt go nie popiera, tymczasem przed kościołem powstała zgiełk, mocne bicie daje się słyszeć przy wchodach, zgromadzenie się miesza, lecz znów po chwili zaczyna obrady. — 12 *godz.* Miasto pełne wojska. Umysł burza się, alarm, biją marsz generałny, kilka osób Prusaki pokłuli, cała nienawiść na nich się zwraca, Sachsenhausery spieszą pod broń, barykady się wznoszą, broni ich młodzież, kto może spiesz po broń. — O 4 godzinie walka się rozpoczyna, padają Austryacy, i powstańcy, bardzo wielu rannych, walka trwa do 7 wieczór. W ulicy Dönges olbrzymia stoi barykada, Austryacy uderzyli na nią odważnie, lecz nie mogąc wytrzymać ognia, cofnęli się i przez przechodni dom na inną ulicę uciekli. Prusaki zajęli kilka barykad, lecz reszta mocno obsadzona. Kawalerya heška i darmstadtka artylerya wpadły do miasta galopem, strze-

lano na nie z okien, rzucono kamieniami, walka żywa rozpoczyna się, do 9½ zdobyto barykady, ale walka trwała jeszcze. o 9tęj zajęło wojsko ulicę, bój ustał nawet w Saksenhauzer, miasto ogłoszone w stanie oblężenia.

Dotychczasowe ministerstwo oświadczyło się, iż chce prowadzić wszystkie sprawy państwa pod odpowiedzialnością, póki nowy gabinet utworzonym nie zostanie.

Książę Lychnowski 5 kulami przeszyty poległ.

W Ł O C H Y.

Depesza telegraficzna do Neapolu donosi, że Messyna oddała się pod panowanie swojego prawego władcy po dwu dniowym rozpaczliwym oporze wszystkie staki sycylijskie zabrane, wyjąwszy dwa które ścigać począto wszystkie porty są opanowane także i Faro; i Neapolitańczykowie przystępują do zobrajania. — Mówią że Messyńczykowie założyli pod całym miastem miny; o czém świadczy także statek parowy z Palermo, przewidując bowiem klęskę postanowili wysadzić wojsko króla w powietrze skoro tylko do miasta się wędrze sami zaś melisę w okolicy ukryć. I tak też nastąpiło. Cała ta okolica zniszczona zupełnie, i wielka część armii neapolitańskiej zagrzebała się w gruzach. Natychmiast po skutecznym wysadzeniu minami Messyńczykowie mieli powrócić z okolic i wymordować resztą nieszczęśliwej armii. Wyprawa zatem neapolitańska nie powiodła się w skutek bohaterkiego poświęcenia ludu w ostatniej rozpacz. — Jeżeli to prawda, zatem musimy wyznać, że nie jeszcze podobnego w historii nie napotkano, byłby to więc pierwszy czyn tego rodzaju. — Inne wiadomości w listach prywatnych są znowu przeciwne. Potwierdzają smutne szczegóły bombardowania Messyny. Ten czyn wandalski, niesłychany w dziejach nowoczesnych, spełnił się w obec floty angielskiej i francuzkiej, na korzyść bandery zapowiadającej braterstwo ludów.

W Medycynie sposobi się całe wojsko do wymarszu. Po, Como, Ticino obsadzone wojskiem austryackim, pościąganiem zewsząd.

Wenecya ma żywności za nadto, i flotą własną może się jeszcze kilka miesięcy opierać, gdyby do ostateczności przyszło

Doniesienia Urzędowe.

Ces. KRÓL NOTARYJUSZ PUBLICZNY

Minstr Krakowa i Jego Okreżu

Reskrypcja C. K. Trybunału z dnia 10 Sierpn. r. Nr. 4224 do sprzedaży ruchomości po Józefie Wacholas, delegowany zawiadania, iż w gmachu Sukiennice w Krakowie w dniu 25 b. m. i r. o godz. 9 rozpocznie się sprzedaż przez publiczną licytacją towarów z fajansów toaletek, scyzoryków, płótna, guzików i t. d. składających się, a to za gotową srebrną monetę.

Kraków dnia 16 Września 1848.

(3r.) Franciszek Jakubowski.

Prawnie zajęte ruchomości jako to: Stołarszczyzna, lustra, zegar stołowy, naczynia mosiężne i inne sprzęty domowe, sprzedane zostaną przez publiczną licytacją w drodze egzekucyi Sądowej przed Sukiennicami M. Krakowa za gotową zapłatę w d. 26 Września 1848 r. o godzinie 10tej przed potu-

dniem. O czém chcę licytowania mających zawiadamiam.

Kraków d. 18 Września 1848 r.

Paweł Więckowski C. K. K. S.

Nr. 3348—3524—3963

w Warszawie dnia ^{25 Maja} / _{6 Czerwca} 1848 r.

DYREKCJA GŁÓWNA

Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiem.

Na skutek wniesionych żądań o wystawienie i wydanie duplikatów w miejsce jakoby skradzionych, zniszczonych lub zatraczonych następujących Listów Zastawnych i Kuponów, a mianowicie:

a) *Listy Zastawne dawnego Okreśu.*

Lit. C. N.	13,502	na Zlp.	1000	bez kuponów.
• C. •	120,960	• •	1000	} z 14tu kuponami
• C. •	159,255	• •	1000	

